

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื้อหาในบทนี้จะนำเสนอเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งจะประกอบด้วยรูปแบบวิธีการวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และกรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ตามลำดับ

3.1 รูปแบบการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการนำแนวทางการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการมาใช้และศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์อย่างไรกับการนำไปวิจัยเฝ้าติดตามแนวทางการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการมาใช้ ซึ่งวิธีการศึกษาวิจัยจะเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจเอกสารและการสัมภาษณ์ควบคู่กันไป และผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. เอกสารข้อมูลปฐมภูมิเป็นข้อมูลที่เก็บโดยตัวผู้วิจัยเองและรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายคือ ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครปฐม

2. เอกสารข้อมูลทุติยภูมิ คือการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่มีผู้จัดทำและรวบรวมไว้แล้ว โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทกล่าวคือ

2.1 ระบบการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการและระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ เอกสารข้อมูลเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัด รวมทั้งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่ประกอบไปด้วยวิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ โครงการ ตัวชี้วัดการดำเนินงาน แผนปฏิบัติการของแต่ละโครงการ และรายงานผลการดำเนินงานรายไตรมาส

2.2 เอกสารข้อมูลสถิติต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานในอดีตและเอกสารด้านวิชาการเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของโครงการ

3.2 ประชากรและการเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือ ผู้ปฏิบัติงานโดยตรงในแต่ละโครงการยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดทั้งนี้เป็นการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยจะทำการเลือกสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในแต่ละโครงการ ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครปฐม ดังนี้

- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐม
- สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม
- ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดนครปฐม
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

การดำเนินการสัมภาษณ์ในแต่ละโครงการผู้วิจัยได้แบ่งประเภทผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ของทั้ง 9 หน่วยงาน ไว้ดังนี้

- 1.หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดที่รับผิดชอบโครงการ
- 2.ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานเช่นหัวหน้ากลุ่มงานและผู้ปฏิบัติงานระดับ5-7
- 3.บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการปฏิบัติงานของโครงการเช่น นักวิชาการมหาวิทยาลัย ผู้ประกอบการฟาร์มสุกร และเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้เป็นต้น

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาทั้งปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยทางด้านบุคลากร ปัจจัยทางด้านงบประมาณ ปัจจัยทางด้านวัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ในส่วนของปัจจัยภายนอกที่อาจส่งผลต่อการดำเนินงานของโครงการได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคมวัฒนธรรม ปัจจัยทางด้านกฎหมายและการเมือง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ทั้งนี้การสัมภาษณ์จะเป็นการสัมภาษณ์ถึงแนวทางการดำเนินงาน โครงการตั้งแต่ที่มาของการจัดทำโครงการ

ทรัพยากรที่ใช้ ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ รวมทั้งการสัมภาษณ์ในส่วนของคุณคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการปฏิบัติงาน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) โดยจะทำการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ส่วนดังนี้

1. เริ่มต้นด้วยการศึกษาแผนการดำเนินการ โครงการหลังจากที่ได้มีการมอบหมายให้หน่วยงานต่างๆรับผิดชอบการดำเนินงาน โครงการ ต่อจากนั้นจะทำการศึกษาแผนปฏิบัติการของโครงการ รวมทั้งแนวทางการวัดผลการปฏิบัติงานในระดับผลผลิตและผลลัพธ์ ตลอดจนการติดตามผลการดำเนินงานในระดับผลผลิตของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละโครงการ ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษาต่อไปว่าผลการดำเนินงานในระดับผลผลิตนั้นประสบผลสำเร็จหรือไม่หากประสบผลสำเร็จจะมาจากปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในระดับดังกล่าว โดยจะใช้กรอบการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ได้แก่ บุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ระเบียบกฎหมาย สังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี

2. การวิเคราะห์การดำเนินงานระดับผลลัพธ์ในช่วงสิ้นปีงบประมาณ 2547 ว่าโครงการใดประสบผลสำเร็จในระดับผลลัพธ์หรือไม่อย่างไร และนำความสำเร็จในระดับผลผลิตและผลลัพธ์มาเป็นตัวแปรเพื่อจำแนกความสำเร็จของโครงการ ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าปัจจัยเอื้อตามแนวทางการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถเอื้อให้การปฏิบัติงานของโครงการประสบผลสัมฤทธิ์ได้ โดยจะทำการวิเคราะห์เป็นรายละเอียดในแต่ละโครงการ

3. การวิเคราะห์ภาพรวมของผลสัมฤทธิ์จากการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติว่าผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถบริหารงานตามแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้ทุกยุทธศาสตร์หรือไม่จากการนำปัจจัยเอื้อตามแนวทางการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการมาใช้ และถ้าหากไม่ประสบผลสัมฤทธิ์เป็นเพราะปัจจัยใด และปัจจัยเอื้อตามแนวทางดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาได้หรือไม่อย่างไร

3.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

เนื่องจากผู้วิจัยได้วางกรอบการดำเนินวิจัยให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์และประเด็นของการวิจัย โดยคำนึงถึงขอบเขตความเป็นไปได้และข้อจำกัดบางประการในการวิจัย ด้วยเหตุนี้ขออธิบายกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

1. การทบทวนองค์ความรู้ในส่วนของที่มาของการนำแนวคิดการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการมาใช้ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค กล่าวได้ว่าแนวคิดดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากปัญหาราชการส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะเรื่องโครงสร้างการบริหารราชการที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัด หลังจากนั้นได้มีแนวคิดการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งเน้นการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่สนับสนุนต่อการบริหารงานแบบแนวราบที่นำไปสู่การบูรณาการแผนงานของส่วนราชการต่างๆในพื้นที่หรือการบริหารแบบโครงสร้างMatrix รวมทั้งการสนับสนุนให้มอบอำนาจแก่จังหวัดมากขึ้น นอกจากนี้ในส่วนองวิธีการบริหารงานได้นำแนวคิดการปฏิบัติงานที่มุ่งต่อผลสัมฤทธิ์มาใช้

2. แนวคิดการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ กล่าวได้ว่าเป็นการนำแนวคิดการปฏิรูประบบราชการมาประยุกต์ใช้ให้เห็นเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น โดยที่แนวคิดดังกล่าวเน้นการปรับจังหวัดให้เป็นหน่วยงานเชิงยุทธศาสตร์ภาครัฐในระดับพื้นที่ที่นอกจากจะทำหน้าที่ในการนำนโยบายของรัฐมาปฏิบัติแล้วยังต้องทำการพัฒนาพื้นที่เองด้วย รวมทั้งมีแนวทางการบริหารจัดการแบบพื้นที่-พันธกิจ-การมีส่วนร่วม ที่สำคัญการปฏิบัติงานจะต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง ทั้งนี้หน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดต่อแนวคิดดังกล่าวผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องทำการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และการกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนเพื่อทำคำรับรองการปฏิบัติราชการต่อไป ซึ่งแนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์จะเป็นการนำแนวคิดการบริหารงานเชิงกลยุทธ์มาประยุกต์ใช้ นอกจากนี้ในระดับการปฏิบัติงานผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องนำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดมาแปลงเป็นกลยุทธ์ระดับโครงการ รวมทั้งนำแนวทางการบริหารจัดการแบบแนวราบมาใช้ ด้วยการวางแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการและสั่งการให้ส่วนราชการต่างๆมาวางแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการ อย่างไรก็ตามในพื้นที่ยังมีหน่วยงานที่สังกัดหน่วยงานส่วนกลางอยู่เป็นจำนวนมากเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดบริหารงานตามยุทธศาสตร์ได้ผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น จึงได้มีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพิ่มเติม โดยการกำหนดเป็นระเบียบการมอบอำนาจเพื่อเป็นปัจจัยเอื้อในการบริหารงาน

3. การนำแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการไปปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติงานในลักษณะของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะช่วยในเรื่องของข้อจำกัดเรื่อง

ทรัพยากรเช่น บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ในระหว่างการนำโครงการไปปฏิบัติ ทั้งนี้ได้มีการกำหนดเป็นระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการที่ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีบทบาทในการบริหารงานโดยไม่ผ่านกระทรวงต่างๆ เพื่อเป็นปัจจัยเอื้อในการประยุกต์ใช้ในการระหว่างปฏิบัติงานด้วย

แผนภาพที่ 4 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

